

ZONDAG 28 MEI 2023
-Pinksteren-
Voorganger: ds. Rienk Lanooy
Ouderling: Yna Visser
Organist: Geerten van de Wetering
Zondagskind: Sem
m.m.v.
Residentie Kamerkoor
Residentie Bachorkest
Rosanne van Sandwijk, alt
Edmond Chu, tenor
João Silva, bas
Dirigent: Jos Vermunt

In deze dienst zal klinken de cantate 'O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe' BWV 34 van J.S.Bach.

Bij de kinderdiensten:

Vandaag is het Pinksteren, het feest van de heilige Geest. De heilige Geest is onzichtbaar, maar wordt in de Bijbel beschreven aan de hand van allerlei elementen: zoals water (bij de doop), vreugdeolie (waarmee koningen werden gezalfd), vuur (in de vorm van vuurtongen op de hoofden van de discipelen), een duif (die neerdaalde toen Jezus werd gedoopt), de wind (die opsteekt als de Geest komt). Hoe ervaren wij de heilige Geest en hoe geven wij de Boodschap door?

In de Apostelkapel staat een kaarsentafel. U kunt daar een kaars aansteken voor iets wat u bezig houdt, of voor iemand die in uw gedachten leeft. Bij de ingang zijn knielkussens beschikbaar.

De agenda en overige informatie vindt u achterin de liturgie.

Wilt u zo vriendelijk zijn het geluid van uw mobiele telefoon uit te zetten.

ORGELSPEL

Komm, Gott Schöpfer, heiliger Geist (BWV 667)

Uit: Leipziger Orgelchoräle

J.S.Bach

(1685-1750)

BEGROETING

-de kaarsen worden aangestoken-

STILTE

BEMOEDIGING

V: On - ze hulp is in de naam van de Heer,
G: die he - mel en aar - de ge - maakt heeft
V: die trouw houdt tot in eeu - wig - heid,
G: en niet laat va - ren de wer - ken van zijn han - den.

-gemeente gaat staan-

INTROÏTUS: LB 672: 1, 6 en 7

Tekst: Valentin Ernst Löscher – ‘Kommt, Seelen, dieser Tag’

Melodie: Johann Sebastian Bach

Vertaling: Jan Wit

-gemeente gaat zitten-

GESPREK MET DE KINDEREN

LIED : LB 683

Tekst: Hanna Lam

Melodie: Wim ter Burg

-de kinderen gaan naar hun eigen ruimte-

GEBED

V. .... door Jezus Christus onze Heer

G: A - - - - - men.

SCHRIFTLEZING: Handelingen 2,1-13

LIED: LB 670: 1, 2, 3 en 7

Tekst: Martin Luther – ‘Komm, Gott Schöpfer, Heiliger Geist’, naar ‘Veni Creator Spiritus’

Melodie: Wittenberg 1539

SCHRIFTLEZING: Johannes 14,23-27

LIED: LB 673: 1, 2 en 4

Tekst: Richard Frederick Littledale – ‘Come down, o Love divine’, naar Bianco da Siena
Melodie: Ralph Vaughan Williams

Vertaling: Andries Govaart

PREEK

CANTATE ‘O ewiges Feuer, O Ursprung der Liebe’ BWV 34 van J.S.Bach.

Koor

O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe,
entzünde die Herzen und weihe sie ein.
Laß himmlische Flammen
durchdringen und wallen,
wir wünschen, o Höchster, dein Tempel
zu sein. Ach, laß dir die Seelen im
Glauben gefallen.

*O eeuwig vuur, o oorsprong van de liefde,
ontsteek de harten en wijd ze in.
Laat hemelse vlammen
dóórdringen en golven,
wij wensen, o Hoogste, uw tempel te zijn,
ach, schep behagen in de gelovige zielen.*

Recitatief (T)

Herr, unsre Herzen halten dir
dein Wort der Wahrheit für:
Du willst bei Menschen gerne sein,
drum sei das Herze dein;
Herr, ziehe gnädig ein.
Ein solch erwähltes Heiligtum
hat selbst den größten Ruhm.

*Heer, onze harten houden u
uw woord van waarheid voor:
U wilt graag bij mensen zijn,
moge het hart u dus toebehoren ;
Heer, trek genadig binnen.
Zo 'n uitverkoren heiligdom
heeft zelf de grootste roem.*

Aria (A)

Wohl euch, ihr auserwählten Seelen,
Die Gott zur Wohnung ausersehn.
Wer kann ein grösser Heil erwählen?
Wer kann des Segens Menge zählen?
Und dieses ist vom Herrn geschehn.

*Gelukkig zijn jullie, uitverkoren zielen,
die God als woning heeft gekozen!
Wie kan een groter heil kiezen?
Wie kan de hoeveelheid zegen tellen?
En dit is door de Heer gedaan.*

Recitatief (B)

Erwählt sich Gott die heiligen Hütten,
die er mit Heil bewohnt,
so muß er auch den Segen auf sie
schütten, so wird der Sitz des Heiligtums
belohnt. Der Herr ruft über sein geweihtes
Haus das Wort des Segens aus:

*Wanneer God de heilige tenten kiest
die hij met heil bewoont,
dan moet hij daar ook de zegen op
uitstorten, dan wordt de zetel van het
heiligdom beloond. De Heer roept over
zijn gewijde huis het zegenwoord uit:*

Koor

‘Friede über Israel.’
Dank den höchsten Wunderhänden,
Dankt, Gott hat an euch gedacht.
Ja, sein Segen wirkt mit Macht,
Friede über Israel,
Friede über euch zu senden.

*‘Vrede over Israël’.
Dank de hoogste wonderdoener,
dank, God heeft aan u gedacht.
Ja, zijn zegen werkt met macht,
om vrede over Israël,
vrede over u te brengen.*

GEBEDSINTENTIES

-gemeente knielt of blijft zitten-

GEBEDEN - STIL GEBED - GEBED DES HEREN

Onze Vader die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw koninkrijk kome,
Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van den boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

INZAMELING VAN DE GAVEN ONDER ORGELSPEL

De complete dienst kunt u onbeperkt terugkijken via het YouTube kanaal van de Stichting Kloosterkerk ([youtube.com/@Kloosterkerk-Den Haag](https://www.youtube.com/@Kloosterkerk-Den-Haag)). Of beluister en desgewenst download de dienst via www.kerkomroep.nl.

Wilt u een gesprek met de voorganger van vandaag naar aanleiding van de dienst, dan kunt u hem bellen of een e-mail sturen: telefoon: 070-3244779 of e-mail:

lanooy@kloosterkerk.nl

AGENDA:

maandag 29 mei	12.00-16.00u	Open Kerkendag (zie toelichting)
woensdag 31 mei	20.15u	Afsluiting ABC cursus op locatie
zondag 4 juni	10.00u	ds. Rienk Lanooy m.m.v. van het Kloosterkerkkoor o.l.v. Daniël Rouwkema

'Grand old man' van de Anglicaanse kerkmuziek naar Nederland

In het weekend van **10 en 11 juni** vindt in de Kloosterkerk het eerste Nederlandse Evensong Festival plaats. Zaterdag 10 juni van 10:00 tot 17:00 is er een interactief muziek- en inspiratieprogramma met grote namen uit de Anglicaanse en Nederlandse kerkmuziek. Special guest is de 'grand old man' van de Anglicaanse kerkmuziek: de bijna negentigjarige **Barry Rose**. Rose was in 1981 Master of Music tijdens de huwelijksluiting van toenmalig prins Charles en lady Diana Spencer in de St. Pauls Cathedral en verzorgde de muziek bij talloze koninklijke gelegenheden.

Het Evensong Festival is voor iedereen die houdt van Anglicaanse koormuziek, hetzij als zanger, hetzij als luisteraar of muziekgenieter.

Tijdens het programma op zaterdag gaan bekende Nederlandse theologen en kerkdichters **Sytze de Vries en Pieter Oussoren** in op het belang van actuele vertalingen van liederen en psalmen en de potentie van vertaling van evensongmuziek naar het Nederlands. Ook is er een bijdrage van theoloog en auteur **Hanna Rijken** over de aantrekkingskracht van deze muziek binnen en buiten de kerk. Zij schreef het boek '*de Choral Evensong in de praktijk*' en is initiatiefnemer van '*Choral Evensong & Pub*' in Utrecht. Dominee **Rienk Lanooy** van de Kloosterkerk treedt op als gastheer. Organist **Mattijs de Vreugd** zorgt voor de begeleiding op het machtige Marcussen-orgel van de Kloosterkerk. De artistieke en muzikale leiding van het festival is in handen van cantor **Daniël Rouwkema**, die zijn ervaring als kerkmusicus Engeland al weer enige jaren inzet in Nederland.

Op **zondagmiddag 11 juni om 17.00 uur** volgt onder leiding van Barry Rose een feestelijke *multichoral evensong* met maar liefst vijf koren in de Kloosterkerk.

Het Evensongfestival wordt georganiseerd door het Kloosterkerkkoor in samenwerking met Chorale Haganum ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Kloosterkerkkoor.

Anmelden voor het zaterdagprogramma van het festival:

www.kloosterkerk.nl/evensong-festival-10-juni-2023. De entreprijs voor deze geheel verzorgde dag bedraagt €27,50

De Stichting Cantatediensten Kloosterkerk (SCK) vierde in het weekend van 24 en 25 september 2022 het feit dat er meer dan 600 cantates zijn uitgevoerd in de Kloosterkerk. Al **60 jaar** zijn de cantatediensten een waardevolle traditie in de stad Den Haag. Op zondag 25 juni 2023 sluiten we dit jubileumjaar af. Ter gelegenheid van dit jubileum, hebben wij onze organist Geerten van de Wetering gevraagd een compositie te schrijven. Hij heeft zich voor deze compositie gebaseerd op enkele dagboekteksten van Dag Hammarskjöld, oud secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Deze mystieke teksten zijn **60 jaar geleden** gepubliceerd in het boek 'Merkstenen'. Tijdens de cantatedienst van **zondag 25 juni 2023** zal naast de cantate, deze compositie voor het eerst ten gehore worden gebracht door het Residentie Kamerkoor en de componist zelf, onder leiding van Jos Vermunt. Wij nodigen u van harte uit om deze bijzondere dienst bij te wonen. Na de dienst is er koffie en sluiten we de ochtend feestelijk af.

Zondag 25 juni 2023 10.30u
'Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ', BWV 117 van J.S.Bach
Voorganger: ds. Rienk Lanooy
m.m.v.
Residentie Bachkoor
Residentie Bachorkest
Dirigent: Jos Vermunt

TOELICHTING BIJ DE CANTATE BWV 34 van J.S.Bach **'O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe'**

In 1726 componeert Bach een cantate voor een huwelijksdienst 'O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe' BWV 34a. Van deze cantate is alleen de tekst bewaard gebleven. De muziek is verloren gegaan. In het begin van de 40-er jaren van de achttiende eeuw schrijft Bach op voorbeeld van de eerste cantate met deze titel de cantate voor eerste pinksterdag die vandaag uitgevoerd wordt. De onbekende tekstdichter van deze cantate baseert zich sterk op de oorspronkelijke tekst uit 1726:

'O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe,
Entzündete der Herzen geweihten Altar,
Lass himmlische Flammen durchdringen und wallen,
Ach lass doch auf dieses vereinigte Paar
Die Funken der edelsten Regungen fallen.'

Bach schreef, zoals de meeste componisten, gewoonlijk nieuwe muziek bij een tekst. In deze cantate is de tekst van het openingskoor en slotkoor bij bestaande muziek geschreven.

In het feestelijk georkestreerde openingsdeel voor trompetten, pauken, hobo's, strijkorkest, basso continuo en koor, horen we snelle noten die de flakkerende vlammetjes uitbeelden, en lang aangehouden tonen die het 'eeuwige' verklanken. Na een kort tenorrecitatief volgt de aria voor alt en orkest. De orkestklank is mild: twee dwarsfluiten en de violen en altviolen spelen met gedempte snaren (con sordino),

de baslijn heeft vele golvende, repeterende noten. Kijken we naar de tekst van de oorspronkelijke huwelijksantate, dan ontdekken we de reden voor deze haast herderlijke muziek: 'Wohl euch, ihr auserwählten Schafe'(uitverkoren schapen). Deze aria is één van de hoogtepunten in Bach's oeuvre. Het volgende basrecitatief is de opmaat naar het slotkoor. Ditmaal dus geen koraal, maar een uitgebreid, wederom feestelijk georkestreerd koordeel. Na twee langzame inleidingsmaten (adagio) volgt een snel en virtuoos gedeelte voor orkest en koor. Veel stijgende toonladderfiguren en een majeur toonsoort om de Allerhoogste te danken.

Digitale collecte m.b.v. QR-code: **Stichting Cantatediensten Kloosterkerk**

U kunt de QR-code scannen met de camera van uw mobiele telefoon en betalen bij de meeste Nederlandse banken.

Naast de QR code, kunt u gebruik maken van een bankoverschrijving naar rekeningnummer NL60 INGB 0001 9913 20 t.n.v. van de Stichting Cantatediensten Kloosterkerk.

Met deze QR-code wordt uw gave verdeeld als volgt:

30% pastoraat en eredienst - 50% diaconie - 20% onderhoud van de Kloosterkerk:

Scan de QR-code met de camera (app) van uw mobiele telefoon.

Klik dan op de link die u in beeld krijgt en kies de bank waarmee u geld overmaakt.

Let op: maak geen gebruik van uw bank-app om de QR-code te scannen. Deze QR-code werkt dan alleen bij de ING.

Wilt u specifiek bijdragen aan één van de collecten, maakt u dan het bedrag apart over op één van de genoemde bankrekeningen o.v.v. de betreffende collecte.

Open Kerkendag 2023

Op tweede pinksterdag, **maandag 29 mei**, wordt de landelijke Open Kerkendag gehouden, dit jaar in het teken van het kerkinterieur.

De Kloosterkerk is geopend van 12.00 - 16.00 uur.

Wie wil meehelpen wordt verzocht contact op te nemen met Johan van Dongen, j.v.dongen@kloosterkerk.nl

Lezing en Lunch dinsdag 6 juni

'De Oekraïne-oorlog en de rol van de kerken'

De Oekraïne-oorlog woedt al bijna anderhalf jaar. Formeel staan Amerika en de Europese Unie er nog buiten, maar in feite zijn we er steeds meer in betrokken. Wat drijft Poetin tot zijn geharnaste opstelling? Vooral: welke rol speelt religie-, speelt met name de Russisch-Orthodoxe Kerk (de officiële kerk van Rusland) daarbij? En wat kunnen, moeten, de kerken in (west-)Europa en Amerika nu doen? Protesteren of (zwijgend) meedoen/ondersteunen? Over deze vragen zal Karel Blei zijn lezing geven.

Onder meer voor de catering willen we graag het aantal deelnemers weten.

Uw deelname graag melden via email: lezingenlunch@gmail.com of telefonisch bij Bert Schellekens 06-48948835.

In de crypt is plaats voor maximaal 30 gasten; dus meldt u snel aan.

Inloop vanaf 10.00 uur. Aanvang 10.30 uur. Bijdrage vanaf € 5,00 tot € 10,00.

CANTO OSTINATO - VRIJDAG 16 JUNI 2023

Vrijdagavond 16 juni vindt een uitvoering van Canto Ostinato van Simeon ten Holt plaats in de Kloosterkerk, ter gelegenheid van het 100e geboortejaar van Simeon ten Holt.

Deze uitvoering is in een bijzondere bezetting met orgel (Geerten van de Wetering), panfluit (Matthijs Koene) en harp (Beate Loonstra).

Kijk voor meer informatie en kaartverkoop op www.podium21.nl

Monumentendagen september 2023

Op zaterdag 9 en zondag 10 september openen we de deuren voor de bezoekers van de Monumentendagen. Het afgelopen jaar kwamen 3500 mensen in onze Kloosterkerk.

Er is dringende behoefte aan vrijwilligers voor dit weekend. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Johan van Dongen, j.v.dongen@kloosterkerk.nl

De afgelopen jaren hebben we een muziekprogramma kunnen samenstellen met hulp van amateurmusici en zangers, ook kinderen. Wil(t) u/jij ook meedoen? Stuur dan een mail aan j.v.dongen@kloosterkerk.nl

Voedt de voedselbank!

We hebben dringend groente nodig, groente in pot, groente in blik, groente in zak, als het maar houdbaar is. Alles is welkom, als het maar houdbaar en eenvoudig uit te delen is. Help mee! Dan zorgen wij ervoor dat het bij de Voedselbank in de Lukaskerk komt!